

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 428/2011-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. februára 2012 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudcov Milana Lalíka a Marianny Mochnáčovej prerokoval prijatú sťažnosť J. D., S., M. Š., S., a A. O., S., zastúpených advokátom JUDr. J. V., N., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 176/1995-N a takto

r o z h o d o l :

Základné právo J. D., M. Š. a A. O. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 176/1995-N v čase od 10. februára 2010 p o r u š e n é n e b o l o .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 428/2011-13 z 3. novembra 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. D. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), M. Š. (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“) a A. O. (ďalej len „sťažovateľka v 3. rade, spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 176/1995-N.

2. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uvádzajú: *„Na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 8 C 176/1995-N prebieha odo dňa 15. 12. 1995 do súčasnosti konanie o žalobnom návrhu žalobcov: 1. J. D... 2. A. D... proti žalovaným; 1. A. K... a spol. o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. V priebehu tohto konania zomrela žalobkyňa v 2. rade... a do konania vstúpili jej právny nástupcovia – sťažovateľka v 2. rade... a sťažovateľka v 3. rade... I napriek skutočnosti, že odo dňa začatia tohto konania už uplynulo viac ako 15 rokov a 9 mesiacov do dnešného dňa nie je toto konanie právoplatne skončené. Vo veci bolo vydané iba jedno meritórne rozhodnutie – rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp, zn. 8 C 176/1995-N-356 zo dňa 15. 12. 2008, ktorý bol zrušený uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 94/2009 zo dňa 22. 10. 2009 a vec bola vrátená Okresnému súdu Dolný Kubín na ďalšie konanie a rozhodnutie... V tomto súdnom konaní bolo nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky v Košiciach sp. zn. I. ÚS 441/08-39 zo dňa 10. 2. 2010 rozhodnuté, že základné právo J. D. a manželky A. D. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dolný Kubín v tomto konaní bolo porušené... Okresný súd Dolný Kubín tento nález nerešpektoval a vo veci sú znovu neodôvodnené prietahy... Posledné*

pojednávanie v tejto veci sa uskutočnilo dňa 13. 9. 2010 a odvtedy sa vo veci riadne nekoná i napriek našim žiadostiam. “

3. Na základe uvedeného sťažovateľa ústavnému súdu navrhli, aby vo veci vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľov... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu... v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 176/1995-N porušené bolo.

Okresnému súdu Dolný Kubín sa prikazuje, aby v konaní vedenom na Okresnom súde... pod sp. zn. 8 C 176/1995-N konal bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľovi J. D. sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 6,000,- EUR, ktoré je Okresný súd Dolný Kubín povinný zaplatiť sťažovateľovi... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľke M. Š. rod. D. sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000,- EUR, ktoré je Okresný súd Dolný Kubín povinný zaplatiť sťažovateľke... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľke A. O. rod. D. sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000,- EUR, ktoré je Okresný súd Dolný Kubín povinný zaplatiť sťažovateľke... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľom J. D., M. Š. rod. D. a A. O. rod. D. so priznávajú trovy tohto konania v sume 585,39 EUR, ktoré je Okresný súd Dolný Kubín povinný zaplatiť sťažovateľom... na účet advokáta JUDr. J. V... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. “

Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil sťažovateľ v 1. rade tým, že „... stav mojej neistoty trvajúci viac ako 15 rokov a 9 mesiacov mi spôsobil nielen materiálnu ujmu, ale aj nemateriálnu ujmu“. Sťažovateľky v 2. a 3. rade žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnili iba tým, že sú „... právne nástupkyne po neb. A. D...“.

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd listom sp. zn. Spr. 772/11 z 25. novembra 2011.

4.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem chronológie procesných úkonov, ktoré okresný súd v predmetnej veci vykonal, uviedol tieto podstatné skutočnosti:

„Na pojednávaní 14. 11. 2011 došlo k meritórnemu rozhodnutiu vo veci tak, že súd žalobu zamietol... Na dĺžku konania v tejto veci od predchádzajúceho nálezu mali vplyv objektívne skutočnosti (tehotenstvo zákonnej sudkyne, jej odchod na rodičovskú dovolenku, tým vyvolaná (nutná) dvojnásobná zmena konajúceho sudcu vo veci... tunajší súd vo veci svojim ďalším konaním v období od vydania predchádzajúceho nálezu ÚS SR nespôsobil zbytočné prietahy vo veci.“

4.2 Právny zástupca sťažovateľov sa k vyjadreniu predsedu okresného súdu nevyjadril, i keď mu bola daná možnosť výzvou ústavného súdu, aby tak učinil v lehote 10 dní od prevzatia vyjadrenia, ak to považuje za potrebné. Právny zástupca výzvu prevzal osobne 10. decembra 2011.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

6. Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu, ako aj zo spisu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 441/08 ústavný súd zistil, že sťažovateľ v 1. rade spolu s právnou predchodkyňou sťažovateľiek v 2. a 3. rade podali 15. decembra 1995 žalobu na Okresnom súde Dolný Kubín, pobočka Námestovo, proti šiestim žalovaným o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. V ďalšom priebehu súdneho konania bol okruh účastníkov rozšírený aj na strane odporcov; v súčasnosti je ich na strane žalovaných celkom deväť. Ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 441/08-39 z 10. februára 2010 rozhodol, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 176/1995 porušil základné právo sťažovateľa v 1. rade a právnej

predchodkyne sťažovateľiek v 2. a 3. rade, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov a priznal sťažovateľom aj primerané finančné zadostučinenie. Toto rozhodnutie ústavného súdu nadobudlo právoplatnosť 17. marca 2010.

Po vydaní nálezu ústavného súdu okresný súd vykonal vo veci tieto procesné úkony:

- 17. februára 2010 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania a z dôvodu onemocnenia odporcu v 1. a 2. rade pojednávanie odročil na neurčito,

- 18. februára 2010 okresný súd vyzval odporcu v 2. rade a zástupcu odporkyne v 1. rade, aby v lehote 5 dní oznámili, kedy je predpoklad ukončenia ich práceneschopnosti,

- 18. februára 2010 okresný súd požiadal Okresný súd Námestovo o zapožičanie spisu sp. zn. 2 D/91/2009,

- 18. februára 2010 okresný súd požiadal Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Štátny archív v B., o predĺženie lehoty na vrátenie spisu sp. zn. P 58/1947,

- 24. februára 2010 Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Štátny archív v B., predĺžilo lehotu na vrátenie spisu sp. zn. P 58/1947,

- 24. februára 2010 okresný súd dostal od Okresného súdu Námestovo žiadaný spis sp. zn. 2 D/91/2009,

- 3. marca 2010 okresný súd dostal od odporcu v 2. rade oznámenie, že je stále práceneschopný a nevie určiť predpoklad ukončenia práceneschopnosti,

- 12. apríla 2010 okresný súd vyzval odporcu v 2. rade, aby obratom oznámil, či je práceneschopný, či súhlasí s prerokovaním veci v jeho neprítomnosti, a oznámil meno ošetrojúceho lekára; zásielku pošta vrátila, lebo adresát si ju nevyzdvihol v stanovenej lehote,

- 12. apríla 2010 okresný súd vyzval zástupcu odporkyne v 1. rade, aby v lehote 5 dní oznámil, kedy je predpoklad ukončenia ich práceneschopnosti, a či odporkyňa v 1. rade súhlasí s prerokovaním veci v jeho neprítomnosti, a oznámil meno ošetrojúceho lekára; zásielku pošta vrátila, lebo adresát si ju nevyzdvihol v stanovenej lehote,

- 3. mája 2010 okresný súd požiadal Obecný úrad v S. o doručenie zásielky odporcovi v 2. rade a zástupcovi odporkyne v 1. rade,

- 14. mája 2010 Obec S. oznámila okresnému súdu, že sa nepodarilo doručiť zásielky odporcovi v 2. rade a zástupcovi odporkyne v 1. rade,

- 15. júna 2010 sudca dal kancelárii pokyn na nariadenie termínu súdneho pojednávania na 4. august 2010 a vyžiadanie správy z Pozemkového úradu v N., či v katastrálnom území V. ešte prebieha ROEP alebo bol ukončený,

- 18. júna 2010 právny zástupca odporkyne v 3. rade požiadal okresný súd o zrušenie termínu nariadeného súdneho pojednávania z dôvodu čerpania dovolenky v období od 2. augusta 2010 do 16. augusta 2010,

- 29. júna 2010 okresný súd požiadal právneho zástupcu odporkyne v 3. rade, aby obratom dokladoval skutočnosť, že v období od 2. augusta 2010 do 16. augusta 2010 čerpá dovolenku,

- 8. júla 2010 sťažovateľka v 2. rade požiadala okresný súd o urýchlené ukončenie súdneho sporu,

- 8. júla 2010 bolo okresnému súdu doručené oznámenie právneho zástupcu odporkyne v 3. rade a čestné vyhlásenie, kde sa bude nachádzať v čase od 2. augusta 2010 do 14. augusta 2010 (P.),

- 9. júla 2010 okresný súd dostal správu z Pozemkového úradu v N.,

- 13. júla 2010 okresný súd zrušil termín súdneho pojednávania stanovený na 4. august 2010 a nariadil nový termín pojednávania na 13. september 2010,

- 13. septembra 2010 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, oboznámil sa so spisom, vypočul sťažovateľku v 2. rade a pojednávanie odročil na 18. október 2010 za účelom vykonania ďalšieho dokazovania,

- 14. septembra 2010 okresný súd dostal osvedčenie o dedičstve po právnej predchodkyni sťažovateľiek v 2. a 3. rade,

- 14. septembra 2010 sťažovatelia požiadali okresný súd o zmenu žalobného petitu,

- 14. septembra 2010 okresný súd požiadal Okresný súd Námestovo o zapožičanie spisu sp. zn. 2 D/91/2009,

- 23. septembra 2010 odporkyňa v 3. rade vzniesla námietku predpojatosti proti zákonnej sudkyni,

- 30. septembra 2010 právny zástupca sťažovateľa v 1. rade požiadal okresný súd o vydanie uznesenia o pripustenie zmeny žaloby zo 14. septembra 2010,

- 4. októbra 2010 sťažovateľka v 2. rade požiadala okresný súd o vydanie uznesenia o zmenu žaloby,

- 8. októbra 2010 okresný súd vydal uznesenie č. k. 8 C/176/1995-N-498, ktorým uložil žalovanej v 3. rade zaplatiť súdny poplatok 66 € za vznesené námietky zaujatosti,
- 18. októbra 2010 okresný súd dostal opätovnú žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa v 1. rade o vydanie uznesenia o pripustenie zmeny žaloby zo 14. septembra 2010,
 - 21. októbra 2010 odporkyňa v 3. rade zaplatila súdny poplatok za podanú námietku predpojatosti zákonnej sudkyne,
 - 22. októbra 2010 okresný súd dostal žiadosť sťažovateľa v 1. rade a sťažovateľky v 2. rade o urýchlené rozhodnutie veci, lebo sa umelo predlžuje rozhodnutie vo veci,
 - 11. novembra 2010 sa vyjadrila zákonná sudkyňa k podaným námietkam o predpojatosti,
 - 12. novembra 2010 okresný súd odoslal spis sp. zn. 8 C/176/1995 Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o podanej námietke zaujatosti proti zákonnej sudkyňi; krajský súd prevzal spis 16. novembra 2010,
 - 11. februára 2011 okresný súd dostal žiadosť sťažovateľa v 1. rade a sťažovateľky v 2. rade o urýchlené rozhodnutie veci, lebo sa umelo predlžuje rozhodnutie vo veci,
 - 8. marca 2010 krajský súd uznesením č. k. 5 NcC/34/2010-512 rozhodol tak, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci; uznesenie spolu so spisom bolo doručené okresnému súdu 16. marca 2011,
 - 22. marca 2011 okresný súd uznesením č. k. 8 C/176/1995-N-515 pripustil zmenu žalobného petitu,
 - 14. apríla 2011 okresný súd požiadal Obecný úrad v S. o doručenie zásielok pre sťažovateľku v 3. rade a zástupcu odporkyne v 1. rade,
 - 18. apríla 2011 právny zástupca sťažovateľa v 1. rade požiadal okresný súd o opravu uznesenia č. k. 8 C/176/1995-N-515 z dôvodu chýb v písaní,
 - 10. mája 2011 okresný súd vydal opravné uznesenie č. k. 8 C/176/1995-N-526, ktorým opravil chybnú časť výroku,
 - 13. mája 2011 okresný súd dostal nedoručené zásielky pre sťažovateľku v 3. rade a zástupcu odporkyne v 1. rade z dôvodu opakovaného nezastihnutia adresátov,

- 20. mája 2011 okresný súd vyzval K. O., S., aby v lehote 5 dní oznámil adresu, kde sa zdržiava sťažovateľka v 3. rade (manželka), a či je ochotný vykonávať sťažovateľke v 3. rade opatrovníka v predmetnom súdnom konaní,

- 20. mája 2011 okresný súd vyzval odporkyňu v 1. rade, aby v lehote 5 dní oznámila adresu, kde sa zdržiava jej zástupca, lebo sa mu opakovane nepodarilo doručiť súdnu zásielku,

- 1. júna 2011 okresný súd dostal od odporkyne v 1. rade oznámenie, že jej zástupca bol nemocný a mimo bydliska z dôvodu liečenia,

- 26. mája 2011 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru T. o doručenie súdnych zásielok,

- 15. júna 2011 okresný súd dostal oznámenie o doručení zásielok do vlastných rúk sťažovateľke v 3. rade, zástupcovi odporkyne v 1. rade a odporkyňi v 7. rade,

- od 6. júla 2011 došlo k zmene zákonného sudcu z dôvodu, že zákonná sudkyňa nastúpila na rodičovskú dovolenku,

- 24. augusta 2011 okresný súd dostal od právneho zástupcu sťažovateľa v 1. rade opätovnú žiadosť o nariadenie súdneho pojednávania,

- 30. augusta 2011 sudca požiadal kanceláriu o nariadenie termínu súdneho pojednávania na 5. október 2011,

- 16. septembra 2011 okresný súd dostal z Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Štátny archív v B., pobočka D., požadované kópie dokumentov,

- 5. októbra 2011 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania a po prednesoch sporových strán bolo súdne pojednávanie odročené na 14. november 2011 na vykonanie dokazovania správou z Katastra nehnuteľností T., spisom ČVS: ORP 7/1999 Okresného riaditeľstva Policajného zboru D. a vyžiadaním listín od notára JUDr. M. Z., Notársky úrad D.,

- 7. októbra 2011 okresný súd urgoval podanie správy zo Správy katastra T.,

- 18. októbra 2011 okresný súd dostal oznámenie z Obvodného oddelenia Policajného zboru D., že požadovaný spis ČVS: ORP 7/1999 nemôžu okresnému súdu predložiť, lebo bol skartovaný,

- 20. októbra 2011 okresný súd dostal správu zo Správy katastra T. spolu aj s požadovanou dokumentáciou,

- 14. novembra 2011 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania a po vykonanom dokazovaní rozhodol vo veci samej.

III.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

9. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 176/1995-N, a to predovšetkým v čase od 10. februára 2010 (prietahy v konaní okresného súdu v čase pred týmto obdobím ústavný súd už vo veci sp. zn. I. ÚS 441/08 posudzoval, pozn.), dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Postavenie sťažovateľiek v 2. a 3. rade v tomto konaní pred ústavným súdom vnímal ústavný súd ako kontinuum postavenia ich právnej predchodkyne (ktorá vo veci sp. zn. I. ÚS 441/08 vystupovala ako sťažovateľka v 2. rade a v tomto konaní bola tiež úspešná), a to od ich vstupu do súdneho konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 176/1995-N.

10. Judikatúra ústavného súdu sa rovnako ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

11. Predmetom namietaného konania je návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Ide o vec, ktorá patrí po právnej stránke k štandardnej agende všeobecných súdov a existuje k nej stabilizovaná judikatúra všeobecných súdov. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že posudzovaná vec je sporom, ktorý je potrebné považovať za čiastočne zložitú vec vzhľadom na zvýšený počet účastníkov konania, ktorý sa navyše v priebehu súdneho konania menil (napr. o právnych nástupcoch pôvodnej žalobkyne v 2. rade, ktorá zomrela, sa okresný súd dozvedel 14. 9. 2010).

12. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil, že sťažovateľ v 1. rade a sťažovateľka v 2. rade urgovali rozhodnutie vo veci samej, ale sťažovateľka v 3. rade spôsobila čiastočne prietahy v konaní tým, keď zásielky zasielané okresným súdom nepreberala. Okresný súd musel jej zásielky zasielať prostredníctvom Obecného úradu v S. a Obvodného oddelenia Policajného zboru Slovenskej republiky T. Táto okolnosť bola osobitne zohľadnená na ťarchu sťažovateľov pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom.

13. Postup súdu v okolnostiach danej veci, v ktorej sťažovatelia všeobecne poukazovali na celkovú dĺžku súdneho konania 15 rokov a 9 mesiacov, ovplyvňuje už spomínaný nález č. k. I. ÚS 441/2010-39 z 10. februára 2010, ktorý nadobudol

právoplatnosť 17. marca 2010 (pozri bod 6), ktorým ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa v 1. rade a právnej predchodkyne sťažovateliek v 2. rade a 3. rade v konaní pred okresným súdom vedenom pod sp. zn. 8 C 176/1995-N. V predmetnej veci ústavný súd teda posudzoval predovšetkým to, či v čase od 10. februára 2010 do podania ústavnej sťažnosti – 5. októbra 2011 (fakticky necelých 16 mesiacov, keďže viac ako 4 mesiace bol spis na krajskom súde, pozri body 6 a 15) došlo postupom okresného súdu k prietahom v konaní a tým k porušeniu základných práv sťažovateľov.

14. Ústavný súd zistil, že po vydaní nálezu ústavného súdu okresný súd priebežne konal a vykonával úkony potrebné pre rozhodnutie v merite veci (pozri bod 6), napr. zabezpečoval potrebné listinné dôkazy pre svoje rozhodnutie zo Správy katastra T., Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Štátneho archívu v B., Pozemkového úradu v N. a vyžiadanim súdneho spisu z Okresného súdu Námestovo alebo vykonával potrebné úkony v súvislosti so vznesenou námietkou zaujatosti proti zákonnej sudkyni okresného súdu, ktorú vzniesol jeden zo žalovaných (v tomto čase, pochopiteľne, nemohol rozhodovať o návrhoch sťažovateľov) alebo si overoval dôvody neúčasti účastníkov na pojednávaní. Okresný súd sa musel zaoberať aj návrhom sťažovateľov zo 14. septembra 2010, ktorým požiadali o pripustenie zmeny žalobného petitu, o ktorom okresný súd aj rozhodol uznesením č. k. 5 NcC/34/2010-512 8. marca 2011. Okresný súd v posudzovanom čase uskutočnil viaceré súdne pojednávania (17. februára 2010, 13. septembra 2010, 5. októbra 2011) a 14. novembra 2011 na pojednávaní v merite veci rozhodol.

15. Ústavný súd prihliadol aj na skutočnosť, že viac ako 4 mesiace sa spis nachádzal (pozri body 6 a 13 in fine) na krajskom súde, ktorý rozhodoval o vznesenej námietke zaujatosti proti zákonnej sudkyni, a tento čas nemožno pripočítať na ťarchu okresného súdu. Dobu, počas ktorej bol spis na krajskom súde, sťažovatelia nenamietali, a preto ju ústavný súd ani nepreskúmal. Navyše, v posudzovanom období došlo tiež k zmene zákonného sudcu a táto okolnosť si vyžaduje primeraný čas na naštudovanie spisu, ktorý má rozsah viac ako 550 strán.

16. Na strane druhej sťažovateľka v 3. rade svojím správaním spôsobilá, že jej zásielky nebolo možné doručiť poštou, a preto okresný súd musel zabezpečiť ich doručovanie náhradným spôsobom prostredníctvom Obecného úradu v S. a Obvodného oddelenia Policajného zboru Slovenskej republiky T. (bod 12).

17. Ústavný súd pri celkovom posudzovaní danej veci nemohol prehliadnúť okolnosť, že sťažovateľky v 2. rade a 3. rade sa stali účastníčkami súdneho konania ako právne nástupkyne po nebohej A. D., ktorá zomrela... marca 2009. Pričom osvedčenie o prejednaní dedičstva po právnej predchodkyňi predložili okresnému súdu až 14. septembra 2010. Vzhľadom na túto okolnosť celková doba, počas ktorej sú sťažovateľky v 2. a 3. rade účastníčkami konania pred okresným súdom, je krátka a nedosahuje ústavnoprávnu relevanciu.

18. Vzhľadom na uvedené (body 11 až 17), ako aj na skutočnosť, že okresný súd meritórne o žalobe sťažovateľov rozhodol 14. novembra 2011 (t. j. necelý mesiac po doručení ústavnej sťažnosti, pozn.), ústavný súd nezistil v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 176/1995-N v období od 10. februára 2010 ústavne významný priet'ah, ktorý by bolo možné pričítať na vrub okresnému súdu. Napadnuté konanie nebolo poznačené nečinnosťou ani pred zmenou zákonného sudcu. Procesné úkony okresného súdu v inkriminovanom období smerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov, čo je hlavným účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 61/98). Postup okresného súdu sa v tomto období zjavne nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné vzhľadom na predmet konania kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

19. Ústavný súd v súvislosti s namietanými priet'ahmi v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 8 C 176/1995-N opakovane poukazuje na skutočnosť, že „ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 92/03). V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03) alebo ho odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

20. V neposlednom rade ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v danej veci okresný súd rozhodol 14. novembra 2011. Tým okresný súd vykonal vo veci takmer všetky úkony, ktoré mu zákon ukladá. Konanie vo veci bolo skončené pred okresným súdom (i keď toto rozhodnutie stále nebolo doručené účastníkom, čo eventuálne pri prekročení únosných hraníc môže byť vážnym dôvodom na opätovné preskúmanie nečinnosti okresného súdu ústavným súdom aj po vydaní tohto nálezu, pozn.), a preto už nemôže dochádzať k prieťahom v konaní (vyjmúc uvedené v predchádzajúcej poznámke). Podľa názoru ústavného súdu skončením konania pred okresným súdom bol ukončený stav právnej neistoty sťažovateľov, a tým sa naplnil účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, preto nemožno na základe skutočností uvedených v sťažnosti považovať postup okresného súdu za taký, ktorý by bolo možné v tomto čase (t. j. v čase rozhodovania ústavného súdu) kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle citovaného článku ústavy.

21. Z uvedených dôvodov ústavný súd postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 176/1995-N vyhodnotil ako konanie, ktoré v posudzovanom čase primerane konkrétnym okolnostiam veci smeruje k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov. Na základe toho ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd neporušil základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. februára 2012